

پیش بینی سازگاری زناشویی بر اساس هوش معنوی و حمایت اجتماعی در زوجین

Predict marital adjustment based on spiritual intelligence and social support in couples**Maryam Chehreparvar**Master of Family Counseling,
Razi University

مریم چهره‌پور

کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه رازی

Dr Mohsen HojjatkahPhD in Psychology, Faculty
Member of Razi University,
Kermanshah

دکتر محسن حجت‌خواه

دکترای تخصصی روانشناسی مشاوره عضو هیئت

علمی دانشگاه رازی، کرمانشاه

Elham ParvanehMaster of General Psychology,
Razi University
elham.parvane@yahoo.com

الهام پروانه نویسنده مسئول

کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه رازی

قباد نادری

Ghobad NaderiMaster of Science in Law and
Crime, Payame Noor University

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، عضو

هیئت علمی دانشگاه پیام نور

ربابه حصار سرخی

Robabeh Hesar SorkhiMaster of Science in Clinical
Psychology, Ferdowsi
University

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه فردوسی

مشهد

آذر پروانه

Azar ParvanehGraduate student of Razi
University

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه دانشگاه

رازی

Abstract

This study aimed to investigate the prediction of marital adjustment based on spiritual intelligence and social support in couples living in Kermanshah done. The study population consisted of all couples living in solidarity and Kermanshah. The sample included 71 couples in 1394 to get Consultancy Services Psychology and private psychology counseling

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس هوش معنوی و حمایت اجتماعی در زوجین مقیم شهر کرمانشاه انجام شده است. روش پژوهش حاضر همبستگی و جامعه آماری شامل تمامی زوجین مقیم شهر کرمانشاه می‌باشد و حجم نمونه شامل

and referral to a service center had been sampling method were selected. To collect data from questionnaires spiritual intelligence, Multidimensional Scale of Perceived Social Support and Marital Adjustment Spanier Shd.thlyl using data correlation coefficient and regression analysis was performed with the help of 21 SPSS software. The results of this study showed that social support and marital adjustment between spiritual intelligence and spiritual intelligence correlates and predictors of social support and marital adjustment. The findings suggest that spiritual intelligence and social support plays an important role in marital adjustment Dashth-And.

Keywords: marital, spiritual intelligence, social protection, couples

۷۱ زوج که در سال ۱۳۹۴ برای دریافت خدمات روان-شناسی و مشاوره‌ای به یک مرکز خدمات مشاوره و روان-شناسی خصوصی مراجعه کرده بودند به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های هوش معنوی، مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده و مقیاس سازگاری زناشویی اسپاینر استفاده شد. تحلیل داده‌ها با محاسبه ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون و به کمک نرم افزار SPSS۲۱ انجام گرفت. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین هوش معنوی و حمایت اجتماعی با سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود داشته و هوش معنوی و حمایت اجتماعی پیش بین کننده سازگاری زناشویی هستند. یافته‌ها نشان می‌دهند که هوش معنوی و حمایت اجتماعی نقش مهمی در سازگاری زندگی زناشویی داشته‌اند.

کلید واژه‌ها: سازگاری زناشویی، هوش معنوی، حمایت اجتماعی، زوجین

مقدمه

خانواده کانون مهر و محبت، تربیت و مبنای شکل‌گیری زندگی اجتماعی انسان‌هاست. آنچه در خانواده و یگانگی زن و مرد نقش بیشتری برعهده دارد، سازگاری زناشویی^۱ است. به همین دلیل بررسی مساله سازگاری زناشویی از جهات گوناگون امری مهم است، زیرا اگر یک زوج در روابطشان با یکدیگر نتوانند به یک توافق نسبی و سازگاری برسند، کارکردهای خانواده مختل می‌شود (معین، غیاثی و مسموعی، ۱۳۹۰). به طور کلی ناسازگاری در زندگی زناشویی از مهمترین عواملی است که رابطه زوجین را سرد و فاقد صمیمیت ساخته و کانون گرم خانواده را با تنش و آشفتگی همراه می‌سازد (یالسنین و کارابان، ۲۰۰۷). داشتن روابط اجتماعی نزدیک مانند ازدواج هم با بهزیستی افراد و هم با پیامدهای سلامتی روان‌شناختی و جسمانی در ارتباط است (دیتزن، هالوگ، فهم-ولف اسدروف و باکام، ۲۰۱۱). سازگاری زناشویی فرایندی است که طی آن هر

1. marital adjustment

2. Yalcin& Karaban

3. Ditzen, Hahlweg, Fehm-Wolfsdorf& Baucom

دو زوج به صورت انفرادی و یا با همکاری یکدیگر الگوهای رفتاری‌شان را برای نیل به حداکثر رضایت در روابطشان اصلاح و بهبود می نمایند (بالی، دینگرا و بورا^۱، ۲۰۱۰) و در نتیجه رضایت ادراک شده‌ی هر یک از همسران را از رابطه و نیز میل به تداوم رابطه را افزایش می دهد (پیترسون-پست، رودز و استنلی^۲، ۲۰۱۴).

سازگاری زناشویی به عنوان یکی از مهمترین عوامل در تعیین ثبات و دوام در رابطه زناشویی مطرح شده است (گال^۳، ۲۰۰۵). سازگاری زناشویی مفهومی است که پیشرفت دو طرفه در ازدواج از طریق درک مشترک از مباحث، تشریک مساعی، تداوم رفاقت و برآوردن انتظارات جامع از زندگی مشترک مشخص می شود (چادهری، پاتل^۴، ۲۰۰۹). پژوهش مصطفی و همکاران (۲۰۱۲) بر روی بیماران نشان داد که سازگاری زناشویی بهتر با فعالیت کمتر بیماری همراه است. رابطه ادراک شده بین سازگاری زناشویی و بیماری‌ها اهمیت حضور بیماران به همراه همسرانشان را در مداخلات درمانی برای متخصصان آشکار می سازد. سازگاری زناشویی به طور کامل بر کیفیت زندگی تاثیر می گذارد و تحقیقات انجام شده، اهمیت تاثیر آن را بر انواع نتایج گستره های بالینی تایید نموده اند مانند بهداشت روانی در پژوهش (تیم و کیلی^۵، ۲۰۱۱) با عنوان (رابطه بین تمایز یافتگی، دلبستگی بزرگسالان و ارتباطات جنسی در رضایت زناشویی)، بهداشت جسمانی و رضایتمندی از شغل در پژوهش (سندبرگ و همکاران^۶، ۲۰۱۱) با عنوان (پیشانی زناشویی، سلامت فیزیکی و ذهنی و اثر رضایت بر روابط خانوادگی).

یکی از عوامل بسیار مهم در سازگاری زناشویی هوش معنوی^۷ است. هوش معنوی بیانگر مجموعه ای از توانایی ها، ظرفیت های منابع معنوی می باشد که به کار بستن آنها در زندگی روزانه می تواند باعث افزایش انطباق پذیری فرد شود (کینگ^۸، ۲۰۰۸). آمرام^۹ (۲۰۰۹) هوش معنوی را شامل داشتن حس معنا و داشتن مأموریت در زندگی، حس تقدس در زندگی، درک

1. Bali, Dhingra & Bura

2. Peterson-Post, Rhoades & Stanley

3. Gaal

4. Chaudhari & Patel

5. Timm & Keiley

6. Sandberg et al

7. spiritual intelligence

8. King

9. Amram

متعادل از ارزش ها و معتقد به بهتر شدن دنیا می‌داند به نحوی که باعث ارتقای عملکرد روزانه و سلامت جسمی و روحی فرد شوند. سانتوس^۱ (۲۰۰۶) معتقد است هوش معنوی در ارتباط با آفریننده جهان است. وی این هوش را توانایی شناخت اصول زندگی (قوانین طبیعی و معنوی) و بنا نهادن زندگی بر اساس این قوانین تعریف کرده است.

در پژوهش دماریس، ماهونی و پارجمنت^۲ (۲۰۱۰) دینداری مهم ترین عامل در سازگاری زناشویی گزارش شده است. زوهر^۳ (۲۰۱۲) معتقد است که هوش معنوی زاینده بینشی عمیق در وقایع زندگی است و شخص را در برابر حوادث زندگی مقاوم می‌کند و به وسیله آن افراد به مشکلات معنایی و ارزشی پرداخته و آن را حل می‌کنند. مشخص شده است که معنویت بالای همسران با رضایت‌مندی زناشویی و تعهد زناشویی مرتبط است (آگات، زابریسکی و اگت^۴، ۲۰۰۷). همسران معنوی، رفتارهای مذهبی عقاید و ارزش‌های مذهبی مشترکی دارند که می‌تواند با کیفیت زندگی زناشویی، انسجام و سازگاری زناشویی مرتبط باشد (لامبرت و دولاهیت^۵، ۲۰۰۸). کوئینک^۶ (۲۰۰۴) در تحقیقی نشان داده است که سلامت جسمانی و روانی انسان با زندگی معنوی او رابطه مثبت دارد و افرادی که اعتقادات مذهبی قوی تری دارند، سازگاری بهتری با موقعیت‌های زندگی نشان می‌دهند.

افراد معنوی در روابط زناشویی به ابعاد مثبت روابطشان تمرکز می‌کنند؛ به این معنی که زوجین معنوی سعی می‌کنند از موقعیت فعلی زناشویی‌شان یک هدف و معنی بسازند و از این طریق انسجام و سازگاری را در روابط زناشویی تقویت کنند (کرکری، کیوران و پارکمن^۷، ۲۰۱۱). بررسی تحقیقات وجود ارتباط بین ویژگی‌های دموگرافیک شامل سن، نژاد، درآمد، تحصیلات، مدت ازدواج و میزان مذهبی بودن را با سازگاری زناشویی نشان داده اند (نوکس و اسکارات^۸، ۲۰۰۵؛ به نقل از حیرت، فاتحی زاده، احمدی، اعتمادی و بهرامی، ۱۳۹۳). گراهام^۹ (۲۰۱۱) در

1. Santos

2. Demaris, Mahoney & Pargament

3. Zohar

4. Agate, Zabriskie & Eggett

5. Lambert & Dollahite

6. Koenig

7. Corkery S, Curran M, Parkman

8. Noks & scarat

9. Gerraam

طی پژوهشی با عنوان بررسی ارتباط بین مذهب و ازدواج بر روی سلامتی به این نتیجه رسید که مذهب و ازدواج به عنوان اشکالی از حمایت اجتماعی هستند که به طور انفرادی بر سلامتی اثر می گذارند. عرب بافرانی، کجیاف، عابدی و حبیب الهی (۱۳۹۱) در طی پژوهشی به بررسی اثربخشی آموزش معنویت بر سازگاری زناشویی زوجین پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که سازگاری زناشویی بر اثر آموزش معنویت افزایش می یابد.

یکی دیگر از متغیرهای اثرگذار بر سازگاری زناشویی، حمایت اجتماعی^۱ است. حمایت اجتماعی به طور گسترده به عنوان منابع ارائه شده توسط دیگران تعریف شده است و کمک ابزاری یا عملی است که از روابط اجتماعی بدست می آید. هم چنین حمایت اجتماعی شامل ادراک فرد از حمایت در دسترس و رضایت از دریافت آن است. (یانگ و همکاران^۲، ۲۰۱۴). حمایت اجتماعی به عنوان حمایتی تعریف می شود که فرد از خانواده و دوستان، سازمان ها و سایر افراد دریافت می کند. تعاملات فرد با خانواده و حمایتی که او از محیط و سایرین دریافت می کند، اثرات مثبتی بر وی دارد و سبب می شود پویایی های روان شناختی او افزایش یافته و به وی در جنبه های عاطفی، شناختی و جسمانی کمک کند (گیولاکتی^۳، ۲۰۱۰).

حمایت اجتماعی پیش بینی کننده سازگاری زناشویی است (میلت^۴، ۲۰۰۲). زمانی که حمایت برای فرد فاقد معنا باشد و یا راضی کننده نباشد، افراد به احتمال بیشتری ممکن است در مدل های مقابله ای ناسازگار درگیر شوند، که بر روی روابط زناشویی و فامیلی شان انعکاس منفی دارد (دلونگیس و هولتزمن^۵، ۲۰۰۵). نتایج پژوهش های مختلف نشان داده است که برخورداری از حمایت اجتماعی بر رضایت از زندگی (وان لیون و همکاران^۶، ۲۰۱۰)، سلامت عمومی (کوکرهام^۷، ۲۰۰۸)، سازگاری با ناباروری (بشارت، لشکری و رضازاده، ۱۳۹۳) افراد تاثیرگذار است. ساندر و همکاران^۷ (۲۰۱۰) در طی پژوهشی تحت عنوان ارتباط بین منابع متعدد

-
1. Social Support
 2. Ying et al
 3. Güllaçtı
 4. Maillet
 5. Delong& Holtzman
 6. Van leeuwen et al
 7. Sandra et al

ادراک اجتماعی پشتیبانی و سازگاری روان‌شناختی در اوایل نوجوانی به این نتیجه دست یافتند که حمایت اجتماعی مخصوصاً از جانب خانواده تاثیر نسبتاً قوی در سازگاری روان‌شناختی نوجوانان دارد. یوسلیزا و یوسف^۱(۲۰۱۲) در طی پژوهشی نشان داد که بین حمایت اجتماعی و سازگاری رابطه مثبت و معنادری وجود دارد. با توجه به اینکه بررسی نقش هوش معنوی و حمایت اجتماعی در پیش‌بینی سازگاری زناشویی زوجین تاکنون در منابع ایرانی انجام نشده است، پژوهش حاضر درصدد است که میزان پیش‌بینی‌کنندگی متغیرهای پژوهش را بر متغیر سازگاری زناشویی به عنوان متغیر ملاک مورد بررسی قرار دهد.

روش

مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری را تمامی زوجین مقیم شهر کرمانشاه تشکیل می‌دادند که از میان آن‌ها، ۷۱ زوج که در سال ۱۳۹۴ برای دریافت خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای به یک مرکز مشاوره و روان‌شناسی خصوصی مراجعه کرده بودند به شیوه‌ی نمونه‌گیری در دسترس و با توجه به معیارهای ورود (دامنه‌ی سنی ۲۴ تا ۵۵، حداقل سواد خواندن و نوشتن و متمایل جهت شرکت در مطالعه) انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

پرسشنامه هوش معنوی کینگ: فرم اصلی پرسشنامه‌ی هوش معنوی شامل ۸۳ گویه است که در این پژوهش از فرم کوتاه آن که شامل ۲۴ عبارت است، استفاده شد. این مقیاس ۲۴ ماده‌ی ای که توسط کینگ ساخته شده است، دارای چهار بعد است که عبارت‌اند از: تفکر وجودی انتقادی، معنی‌داری شخصی، هشیاری متعالی و گسترش حالت هشیاری. به هر بعد در یک مقیاس پنج درجه از کاملاً موافقم (۴ نمره) تا کاملاً مخالفم (صفر نمره) نمره داده شد. نمره‌ی کلی مقیاس از مجموع نمره‌های به دست آمده از ماده‌ها حاصل می‌شود. در پژوهشی در ایران اعتبار این آزمون به روش آلفای کرونباخ درکل ۰/۷۸ به دست آمد (مشایخی دولت‌آبادی و محمدی، ۱۳۹۳).

مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS): مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده که یک ارزیابی ذهنی از بسندگی حمایت اجتماعی به عمل می‌آورد، به

1- Yusliza & Yusoff

وسیله زمیت^۱ و همکاران (۱۹۸۸) طراحی شد. این مقیاس، ادراکات بسندگی اجتماعی را در منبع خانواده، دوستان و دیگران مهم می‌سنجد. حداکثر نمره برای هر مقیاس ۲۰ و حداقل ۴ می‌باشد. استفاده از MSPSS^۲، به دلیل ویژگی‌های اجرای آسان و مقرون به صرفه بودن، به طور موکد توصیه شده است. این مقیاس شامل ۱۲ سوال در طیف لیکرت می‌باشد که بر اساس کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) درجه بندی شده است. نتایج مطالعات زمیت و همکاران (۱۹۸۸)، با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس، نشان داد که این ابزار برای بررسی حمایت اجتماعی ادراک شده، روا و پایاست. نتایج مطالعه‌ی (براور، امسلی، کید، لوچنر و سیدات، ۲۰۰۸)، در بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی نشان داد که ساختار سه عامل MSPSS^۳، برازش قابل قبول با داده‌ها دارد (شکری، ۲۰۱۰).

مقیاس سازگاری زناشویی اسپاینر^۴: مقیاس سازگاری زناشویی اسپاینر (۱۹۷۶) به نقل از تای، پولسن^۵ (۲۰۱۳) دارای ۳۲ سوال است و نمره کلی سازگاری زناشویی را اندازه‌گیری می‌کند. نمره کلی این مقیاس بین ۰-۱۵ می‌باشد. پاسخ دهی به ۳۲ سوال این مقیاس به سبک لیکرت است. افرادی که نمره آنها ۱۰۱ و یا کمتر باشد، از نظر اسپاینر ناسازگار تلقی می‌شوند و از این نمره به بالا سازگار تلقی محسوب می‌شوند. اسپاینر ۴ عامل را از داده‌های مربوط به مقیاس سازگاری انتزاع نمود که رضایتمندی زناشویی، توافق دو نفره، همبستگی دو نفره و ابراز عواطف دو نفره می‌باشد. اسپاینر اعتبار مقیاس را بر اساس نمره کلی ۹۶٪ و برای مقیاس‌های فرعی به ترتیب رضامندی دو نفره ۹۴٪، توافق دو نفره ۹۰٪، همبستگی دو نفره ۸۶٪ و ابراز عواطف در روابط دو نفره ۷۳٪ مشخص کرد و روایی آن را بر اساس همبستگی پیرسون با پرسشنامه سازگاری زناشویی موکه و والانس^۶، ۸۶٪ به دست آورد. در ایران نیز اعتبار این مقیاس توسط حسن شاهی بر اساس همبستگی این پرسشنامه با پرسشنامه سازگاری زناشویی موکه و والانس^۶ ۸۵٪ گزارش شد. (سلطانی و شعیری، ۲۰۱۳).

1. Zimet

2. Bruwer, Emsley, Kidd, Lochner & Seedat

3.

4. Tie, Poulsen

5. Mocke & Wallace

شیوه اجرا

ابتدا با حضور در یک مرکز خصوصی مشاوره و روان شناسی، با توجه به ملاک های ورود به پژوهش، از ۷۱ زوج مراجعه کننده درخواست شد تا در صورت تمایل در پژوهش شرکت کنند. پس از اخذ رضایت نامه ی کتبی و اطمینان دادن به شرکت کنندگان مبنی بر محرمانه ماندن اطلاعات آنها، هدف پژوهش برای آنها توضیح داده شد. سپس زوجین به صورت جداگانه و انفرادی به مقیاس سازگاری زناشویی و آزمون های هوش معنوی و حمایت اجتماعی پاسخ دادند. آزمودنی ها در طی تکمیل پرسشنامه ها با یکدیگر تبادل اطلاعات نداشتند و پرسشنامه ها در همان جلسه توسط پژوهشگر جمع آوری شد.

داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماري Spss-21 و به شیوه ی آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی و رگرسیون) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها

در پژوهش حاضر برای بررسی رابطه بین هوش معنوی، حمایت اجتماعی و سازگاری زناشویی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول ۱: شاخص های توصیفی و ضرایب همبستگی خوش معنوی، حمایت اجتماعی و مولفه های

آن ها با سازگاری زناشویی

مؤثر	میانگین	انحراف	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
حمایت خانواده	۲۳/۲۲	۴/۳۴	۱									
حمایت دوستان	۱۸/۵۱	۶/۱۸	۳۳/۰*	۱								
حمایت افراد	۲۳/۸۲	۴/۷۰	۷۳/۰*	۶/۰								
حمایت اجتماعی	۵۹/۵۴	۱۰/۷۸	۸۷/۰*	۷۷/۰*	۷۸/۰*							
تفکر وجودی	۱۶/۹۰	۴/۴۹	۸۱/۰*	۷۸/۰*	۷۷/۰*	۸۷/۰*	۷۸/۰*	۷۸/۰*				

سازگاری	هوش معنوی کل	بسط حالت هشیاری	آگاهی معنایی	تولید معنای شخصی
۱	۱	۱	۱	۱
*۰/۴۵	*۰/۵۵	*۰/۱۶	*۰/۰۹	*۰/۱۹
*۰/۴۰	*۰/۳۶	*۰/۱۸	*۰/۳۱	۰/۰۵
*۱۱/۲۲	*۰/۵۲	*۰/۳۳	*۰/۱۳	*۰/۲۵
*۱۳/۳۱	*۰/۳۶	*۰/۱۷	*۰/۴۸	-۰/۰۲
*۰/۲۲	*۰/۶۱	*۰/۱۶	*۰/۰۸	۰/۱۲
*۰/۴۵	۰/۰۷	۰/۱۴	-۰/۰۱	۲/۸۷
*۰/۲۲	۰/۹۴	۳/۲۲	۴/۲۸	۱۲/۵۲
*۰/۴۴	۹/۵۰	۱۱/۸۸	۱۷/۰۱	
۲۰/۳۰	۵۸/۲۰			
۱۰۹/۰۷				

با توجه به مندرجات جدول ۱، سازگاری و بسط حالت هشیاری به ترتیب بیشترین و کمترین میانگین را دارند. هم چنین بین هوش معنوی و تمام مؤلفه‌های آن با سازگاری زناشویی رابطه مثبت معنا دار وجود دارد و بین حمایت اجتماعی و تمام مؤلفه‌های آن با سازگاری زناشویی نیز رابطه مثبت معنا دار وجود دارد.

جهت بررسی نقش پیش بینی کنندگی هوش معنوی، حمایت اجتماعی و مؤلفه‌های آن‌ها از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد. که خلاصه نتایج آن در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. تحلیل رگرسیون گام به گام

گام‌ها	B	Beta	R	مجدور	F	سطح معناداری
۱- حمایت اجتماعی	۰/۸۵	۰/۴۵	۰/۴۵	۰/۲۰	۳۳/۶۰	۰/۰۰۰۱
۲- حمایت اجتماعی	۰/۸۰	۰/۴۲	۰/۶۲	۰/۳۸	۴۳/۹۰	۰/۰۰۰۱
هوش معنوی کل	۰/۹۰	۰/۴۲				
۳- حمایت اجتماعی	۰/۵۰	۰/۲۶	۰/۶۴	۰/۴۱	۳۲/۸۴	۰/۰۰۰۱
هوش معنوی کل	۰/۹۲	۰/۴۳				
افراد مهم زندگی	۰/۹۹	۰/۲۳				
۴- حمایت اجتماعی	۰/۱۷	۰/۰۹	۰/۶۵	۰/۴۳	۲۶/۱۳	۰/۰۰۰۱
هوش معنوی کل	۰/۹۰	۰/۴۲				
افراد مهم زندگی	۰/۹۷	۰/۲۵				
خانواده	۰/۹۶	۰/۲۰				
۵- هوش معنوی کل	۰/۹۰	۰/۴۲	۰/۶۵	۰/۴۳	۳۴/۷۵	۰/۰۰۰۱
افراد مهم زندگی	۰/۹۸	۰/۲۹				
خانواده	۰/۹۹	۰/۲۶				

یافته‌های جدول ۲ نشان می‌دهد که در گام اول حمایت اجتماعی ۲۰ درصد از سازگاری زناشویی را تبیین می‌کند. در گام دوم حمایت اجتماعی و هوش معنوی کل در مجموع ۳۸ درصد از سازگاری زناشویی را تبیین می‌کند. در گام سوم حمایت اجتماعی و هوش معنوی کل، افراد مهم زندگی در مجموع ۴۱ درصد از سازگاری زناشویی را تبیین می‌کنند. در گام چهارم حمایت اجتماعی و هوش معنوی کل، افراد مهم زندگی و خانواده در مجموع ۴۳ درصد از سازگاری زناشویی را تبیین می‌کنند. در گام پنجم هوش معنوی کل، افراد مهم زندگی و خانواده در مجموع ۴۳ درصد از سازگاری زناشویی را تبیین می‌کنند. هم‌چنین نتایج به دست آمده از تحلیل واریانس در هر مدل نشان داد که مقدار F در هر پنج گام معنادار است.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی سازگاری زناشویی بر اساس متغیرهای هوش معنوی و حمایت اجتماعی انجام گرفت.

به طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که هوش معنوی، سازگاری زناشویی را به طور مثبت پیش بینی می نماید. این نتیجه با یافته های پژوهش های استین^۱ (۲۰۰۴)، اوکالیز-کزارین^۲ (۲۰۰۹)، دماریس و همکاران^۳ (۲۰۱۰)، خوش فر و ایلواری (۱۳۹۴) مطابقت دارد. افرادی که دارای هوش معنوی بالایی هستند انعطاف پذیرند، درجه بالای از هوشیاری نسبت به خود دارند، توانایی برای رویارویی با مشکلات و دردها و چیره شدن بر آنها را دارند. چنین به نظر می رسد معنویت به عنوان یکی از والاترین نیاز های انسان و شکلی از هوش، نقش بنیادی در حل مشکلات زندگی افراد بازی کرده و به عنوان تکیه گاهی مهم به زندگی همسران معنا می دهد. احتمالا هوش معنوی به افراد کمک می کند سختی های زندگی را تحمل کرده و راه حل های آن را بیابند و به زندگی خود پویایی و حرکت دهند (الکینز و کاوندیش^۴، ۲۰۰۴). بنابراین هوش معنوی سهم معناداری در پیش بینی سازگاری زناشویی دارد (توکلی زاده، سلطانی و پناهی، ۱۳۹۲).

اعتقادات مذهبی و ارتباط صمیمی با خدا به زندگی افراد معنا و مفهوم می بخشد و در شرایط دشوار با استعانت از نیروهای برتر به راحتی تصمیم می گیرند. این مساله باعث می شود در شرایط دشوار احساس تنهایی می کنند، همسران به همدیگر در امور زندگی کمک کنند، یکدیگر را تایید کنند و احساس نزدیکی و انسجام بیشتری را تجربه کنند (بیگی، محمدی فر، نجفی و رضایی، ۱۳۹۴) از این رو ارتباط با خدا یک نقش تعاملی و جبرانی در رابطه با روابط زناشویی دارد.

گیدر^۵ (۲۰۰۶) نقش معنویت را در بهبود شرایط خانواده مورد بررسی قرار داد. وی بیان می دارد که معنویت، ایمان و مذهب به خانواده های ناتوان و مشکل دار کمک می کند تا معنا و هدفی در زندگی پیدا کنند و معنویت را پشتوانه ای برای هویت و پایه ای برای مقابله با تغییرات، فقدان و محدودیت ها قرار می دهند.

همچنین یافته های پژوهش نشان داد که حمایت اجتماعی نیز پیش بینی کننده ی مناسبی برای سازگاری زناشویی می باشد. این نتیجه با یافته های پژوهش های میل^۶ (۲۰۰۲)، یوسلیزا^۷ (۲۰۱۲)، بشارت و همکاران (۱۳۹۳) همسو می باشد.

1. Stein

2. Okulicz-Kozaryn

3. Demaris

4. Elkins M, Cavendish

5. Gider

از طریق حمایت اجتماعی است که افراد می‌توانند فشارهای روانی خود را تحمل کرده و از این طریق روی کمک دیگران حساب باز کنند. بدیهی است که همه انسان‌ها در هنگام گرفتاری‌ها به حمایت اطرافیان و دوستان خود نیاز دارند تا احساس امنیت کنند و در واقع هرچه افراد احساس حمایت اجتماعی بیشتری کنند، به همان نسبت بهتر می‌توانند با محیط سازگار نمایند. حمایت اجتماعی از طریق فرایند روش‌های مقابله‌ای در سازگاری تأثیر خود را نشان می‌دهد. افراد وقتی می‌دانند که از طرف خانواده، دوستان و نزدیکان خود حمایت می‌شوند احساس خشنودی بیشتری می‌کنند و در مقابل مشکلات با منطق و عملکرد بهتری عمل می‌کنند. دریافت حمایت اجتماعی و وجود حمایت اجتماعی می‌تواند باعث افزایش میزان اعتماد به نفس شود که متعاقباً در رویا رویی با تنش‌های زندگی موثر واقع می‌شود. درک حمایت اجتماعی از سوی خانواده بویژه همسر که در نقش فرد مهم زندگی تلقی می‌شود، می‌تواند تأثیر مثبتی بر وضعیت جسمی، روانی و اجتماعی افراد بر جای بگذارد و به طور واضح باعث افزایش سازگاری زناشویی آنها گردد.

دیلی و اندرز (۲۰۰۵) در طی پژوهشی نشان دادند که حمایت اجتماعی موجب فائق آمدن بر مشکلات زندگی زناشویی می‌شود. زوجینی که از حمایت اجتماعی برخوردارند رضایت بالاتری از زندگی زناشویی خود دارند.

منبع اصلی حمایت اجتماعی ارتباط بین زن و شوهرها می‌باشد که به نوبه خود خلق و خوی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. حمایت اجتماعی ادراک شده بر وضعیت جسمی، روانی، رضایت از زندگی و جنبه‌های مختلف کیفیت زندگی افراد اثرات زیادی دارد و به عنوان یک عمل تعدیل‌کننده موثر در مقابله و سازگاری با شرایط استرس‌زای زندگی شناخته شده است (فریدلندر، رید، شوپاک و کریبای، ۲۰۰۷).

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، آن بود که این پژوهش بر روی زوجین شهر کرمانشاه انجام شده است، بهتر است به منظور تعمیم نتایج این پژوهش، در شهرهای دیگر کشور نیز اجرا شود. همچنین می‌توان به کم بودن حجم نمونه اشاره نمود. در این راستا پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی با انتخاب گروه نمونه‌ی بزرگتر انجام شود.

1. Dehle & Landers

2. Friedlander, Reid, Shupak & Cribbie

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود به منظور بهبود سازگاری زناشویی زوجین، کارگاه‌های آموزشی برای چگونگی انجام و دریافت حمایت اجتماعی و ارتقای هوش معنوی در سازمانها و نهادهای اجتماعی مانند بهزیستی و مرکز امور زنان و خانواده برگزار شود.

منابع

- بشارت، محمدعلی؛ لشکری، مهدیه و رضازاده، سیدمحمد رضا (۱۳۹۳). تبیین سازگاری با ناباروری بر اساس کیفیت رابطه، باور های زوجین و حمایت اجتماعی. مجله روانشناسی خانواده، ۱(۲)، ۴۱-۵۴.
- بیگی، علی، محمدی فر، محمد علی، نجفی، محمود، رضایی، علی محمد (۱۳۹۴). رابطه معنویت و بخشودگی با انسجام و سازگاری خانوادگی در جانبازان. فصل نامه علمی پژوهشی طب جانباز، ۸(۱)، ۳۳-۳۹.
- توکلی طراوه، جهانشیر، سلطانی، علیرضا، پناهی و محمود (۱۳۹۲). سازگاری زناشویی: نقش پیش بین هوش معنوی و راهبردهای مقابله ای با استرس. فصل نامه افق دانش، ۱۹(۵)، ۳۰۵-۳۱۱.
- حیرت، عاطفه؛ فاتحی زاده، مریم السادات؛ احمدی، سید احمد؛ اعتمادی، عذرا؛ بهرامی، فاطمه (۱۳۹۳). نقش ابعاد سبک زندگی زوجی در پیش بینی سازگاری زناشویی. فصلنامه زن و جامعه، ۵(۲)، ۱۵۸-۱۴۵.
- خوش فر، غلامرضا و ایلواری، محبوبه (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین دینداری با سازگاری زناشویی (مطالعه موردی: زنان متاهل ساکن شهر گرگان). فصلنامه علوم اجتماعی، ۶۸، ۲۲۸-۱۹۳.
- عرب بافرانی، حمیدرضا، کجباف، محمدباقر، عابدی، احمد و حبیب الهی، سعید (۱۳۹۱). اثربخشی آموزش معنویت بر سازگاری زناشویی زوجین. دو فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات اسلام و روان شناختی، ۷(۱۲)، ۱۱۲-۹۵.
- مشایخی دولت آبادی، محمد رضا و محمدی، مسعود (۱۳۹۳). تاب آوری و هوش معنوی به منزله متغیرهای پیش بین خود کارآمدی تحصیلی در دانش آموزان شهری و روستایی. مجله روان شناسی مدرسه، ۳(۲)، ۲۲۵-۲۰۵.
- معین، لادن؛ غیائی، پروین و مسموعی، راضیه (۱۳۹۰). رابطه سخت رویی روانشناختی با سازگاری زناشویی. فصلنامه علمی و پژوهشی جامعه شناسی زنان، ۲(۴)، ۱۷۵-۱۶۳.

- Agate ST, Zabriskie RB, Eggett DL. (2007) Praying, playing and successful families. Marriage Fam Rev. 42(2):51-75.
- Amram, J.Y. (2009). Intelligence beyond IQ: the contribution of Emotional and spiritual intelligence to effective business leadership. Institute of Transpersonal Psychology, Palo Alto, California.
- Bali, A., Dhingra, R. & Bura, A. (2010). Marital adjustment of childless couples. Journal of social science, 24 (1), 63-76.
- Cockerham, W.C. (2008). Medial Sociology. 10th edition. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, N. J.
- Corkery S, Curran M, Parkman A. (2011) Spirituality, sacrifice and relationship quality for expectant cohabiters. Marriage Fam Rev.;47(6):345-62.
- Chaudhari NP, Patel HJ. (2009). A study about marital adjustment among female of urban & rural mehsana (Gujarat). Journal of Personality & Clinical Studies.;1(2):70-5.

- Dehle C, Landers JE. (2005) Personality traits and social support in marriage. *J Soc Clin Psychol*;24(7):1051-76.
- Ditzen B, Hahlweg K, Fehm-Wolfsdorf G, Baucom, D. (2011): Assisting couples to develop healthy relationships: effects of couples relationship education on cortisol. *Psycho neuroendocrinology*. (36): 597-607.
- Demaris A, Mahoney A, Pargament KI.(2010) .Sanctification of marriage and general religiousness as buffers of the effects of marital inequity. *J Fam Issues*.; 31(10):1255-1278.
- Delongis, A.; Holtzman, S. (2005). Coping in Context: The Role of Stress, Social Support, & Personality in Coping. *Journal of Personality* 73, 728-736.
- Elkins M, Cavendish R. (2004)Developing a Plan for Pediatric spiritual care. *Holist Nurs Pract*.; 18(4):179-86.
- Friedlander LJ, Reid GJ, Shupak N, Cribbie R(2007.).Social support, self-esteem, and stress as predictors of Adjustment to university among first-year undergraduates. *J College Student Development*;48(3):259-74.
- Gaal FS.(2005).The role of differentiation of self and anxiety in predicting marital adjustment following the death of an adult, married-child biological parent.Faculty of the graduate school of psychology, Seton Hall University,Los, Angeles, California. Unpublished doctoral dissertation.
- Gülaçti, F. (2010). The Effect of Perceived Social Support on Subjective Well-being, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 3844-3849.
- Graham, Jr, Patrick J. (2011). An investigation of the relationship between religion and marriage on self-reported health, B.A, Louisiana Tech University.
- Gwyther, L.p(2006).Spirituality and caring for older family members.southern medical journal,99(10),1080-1081.
- Lambert NM, Dollahite DC.(2008)The threefold cord: Marital commitment in religious couples. *J Fam Issues*. 29(5):592-614.
- .King ,D.(2008)Rethinking claims of spiritual intelligence: a definition, model and measure Applications of modeling in the Natural and social sciences program. Trent university. P.11 .
- Koenig ,H.G.(2004). Spirituality, Wellness, and Quality of Life. *Journal of Sexuality, Reproduction and Menopause*, 2, 2, 76-82.
- Maillet, M. H. (2002). Infertility and Marital Adjustmen, the Influence of Perception of Social Support, Privacy Preference and Level of Depression. Submitted to the Graduate Faculty of the Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in The School of Social Work.
- Mustafa, S.J., Loper, K., Purden, M., Zerkowitz, P., & Baron, M. (2012). Better Marital Adjustment is Associated with Lower Disease Activity in Early Inflammatory Arthritis. *Turkish Journal of Medical Sciences*, 42(6), 1180-1185.
- Okulicz-Kozaryn A. (2009) Religiosity and Life Satisfaction. (A Multilevel Investigation across Nations). Institute for Quantitative Social Science, Harvard University
- Peterson-Post, KM., Rhoades, GK. Stanley, SM. (2014). Perceived Criticism and Marital Adjustment Predict Depressive Symptoms in a Community Sample. *Behavior Therapy*, (45): 564-575.
- Santos, E. (2006). Spiritual intelligence: what is spiritual intelligences? Available at: www.skopun.files.wordpress.com.
- Soltani M, Shaeiri MR, Roshan R. (2013)The effects of emotional Focused Therapy on increasing the marriage suitability of barren couples. *Journal of Behavioral Sciences*; 6(4):383-9.(Persian).
- Shokri, O. (2010). Comparison of the model of causal relationship of antecedents and consequences of academic stress of male and female undergraduate students in

- collectivistic and individualistic culturalparadigms. [dissertation] :Tarbiat Moallem University. [Persian].
- Sandra Yu Rueger; Christine Kerres Malecki; Michelle Kilpatrick; Demaray (2010). Relationship between Multiple Sources of Perceived Social Support and Psychological and Academic Adjustment in Early Adolescence: Comparisons across Gender. *Journal of outh and Adolescence*, 39(1),47-61.
- Sandberg, J.G., Yorgason, J.B., Miller, R. B., Hill, J.E. (2011). Family-towork spillover in Singapore: marital distress, physical and mental health, and work satisfaction, *Family Relations*, 61: 1-15.
- Stein TH. (2004) A classical adlerian perspective on the style of life ". Retrieved From [http:// our world: CompuServe Com/ homepages/ hstein/qu-style. Htm](http://ourworld.CompuServe Com/ homepages/ hstein/qu-style. Htm)
- Tie S, Poulsen Sh.(2013)Emotionally focused couple therapy with couples marital adjustment. *Contemporary Family Therapy*; 35(3): 557-67.
- Timm, T., Keiley, M.K. (2011). The effects of differentiation of self, adult attachment, and sexual communication on sexual and marital satisfaction: a path analysis. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37: 206-223.
- Van leeuwen, M.C., Post, W.M., Van Asbeck, W.F.,Vander Woude, H.V., Groot, S., & Lindeman, E.(2010). Social support and life satisfaction in spinalcord injury during and up to one year after inpatient rehabilitation. *Journal of psychology*, pp. 265-271.
- Yalcin, B.M. & Karaban, T.F.(2007). Effect of a couple communication program on marital adjustment of the American. *Boordoffamily medicine*,20, 36-44.
- Yusliza Mohd, Yusoff (2012). Self-Efficacy, Perceived Social Support, and Psychological Adjustment in International Undergraduate Students in a Public Higher Education Institution in Malaysia, *Journal of Studies in International Education*, 16(4)353-371.
- Ying Lau, Daniel Fu Keung Wong, Yuqiong Wang, Dennis Ho Keung Kwong, Ying Wang .(2014)The Roles of Social Support in Helping Chinese Women with Antenatal Depressive and Anxiety Symptoms Cope With Perceived Stress Archives of Psychiatric Nursing 28 , 305-313.
- Zohar D, Marshall I.(2012).*Spiritual intelligence: The ultimate intelligence*. Bloomsbury Publishing.